

Istanbulun kurtuluş
günü için bir merasim
programı hazırlanıyor

AKŞAM

Odun fiatlerinde yapılacak
tenzilâtın çeki başına 80-90
kuruş olması muhtemeldir

Sene 24 — No. 8242 — Fiati her yerde 5 kuruş

SALI 30 Eylül 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Kafkasya ve Iran petrol mintakasının müdafaası

General Wavell Tahranda bu meseleleri
görüşecek

Rus Kafkas kuvvetleri
Başkumandanile görüş-
mek için Tiflise gitmesi
muhtemel

Tahranda 29 (A.A.) — General
Wavell Ruslarla Kafkasyanın müda-
faası meselesiyle diğer bazı meselele-
ri görüşmek üzere dün Tahrana gel-
miştir. General bundan başka İranın
ve petrol mintakalarının müdafaası
için alınacak tedbirleri müzakere
edecektir.

General Wavell bundan maada
Sovyetler Birliğine bazı mallar gön-
derilmesi için İngiliz zabıtlarından
mükkepler bir heyet tarafından tespit
edilmekte olan projeleri de tetkik
edecektir. Şimdiye kadar Rusyaya
Hind keneviri ve pamuk gönderil-
miştir. Fena bir vaziyette bulunan
Iran - Sovyet demiryolları sistemin-
in ıslahı ve Sovyetler Birliğinin ih-
tiyalarını daha geniş bir mikyasta
temin için kara yolu ile büyük nak-
liyat sebekesi vücutte getirilmesi için
alelacele plânlar yapılmaktadır.

Generalin beyanati

Tahranda 29 (A.A.) — General
Wavell gazetecilere beyanatta bulu-
narak demisti ki: Rus Kafkas kuv-
vetleri başkumandanı ile bir muna-
kalet tertip edilecek olursa ben her
halede, tayyare ile Tiflise gideceğim.
Fakat şimdiki plânlar mucibince
Rusyaya gitmekliğim için hiç bir se-
bepe yoktur. Bundan beş sene evvel
bir kere ordu manevralarını görmek
için Rusyaya gitmiştim. Bir İngiliz -
Rus Kafkas veya İran kumandanlığı
işdaasına lüzum olduğunu zannetmi-
yordum. Fakat Rus ve İngiliz kuvvet-
leri arasında daha sıkı bir işbirliği
teminine matuf bir plân hazırlan-
maktadır.

Enebi radyolarının Kafkasya bir
İngiliz seferi kuvvetinin gönderilme-
si ihtimalini şüphe ile karşıladıkları
bildirildiği zaman general su cevabı
vermiştir: «Radvoda haberleri tefsir
edenler her zaman doğru muhakeme
edecekler.»

Wavell bundan sonra şunları söy-
lemiştir: «İran toprakları taarruza
uğradığı takdirde İran ordusundan
istifade edilmesi meselesini tetkike
henüz vakit bulamadım.»

General Wavell İranda bir iki gün
daha geçirecektir. Bu müddet zar-
fında İranda Rus kuvvetleri ku-
mandanı general Novikov ile uzun
müzakerelerde bulunmuştur.

General şunları ilâve etmiştir:
«Kafkas başkumandanı ile Tahranda
veya Rusyada görüşmekliğim ihti-
malı vardır.»

Bugün dördüncü sayfamızda:
Antoine Galland'ın
Türkiye'ye dair
ruznamesi (III) —
Fransa Büyük Elçisi'nin
üçüncü Edirne seyahati
Yazan: İZZET MELİH

Dikkatler:

Geliyorum haaaa...

Gazetelerde Londra mahrepli ha-
berler intişar ediyor: İlgal altındaki
Avrupalı her yerinde birden isyan-
lar çıkması için tertibat alınıyor-
mus...

Böyle isyan hazırlığı olur mu?...
Daha evvelce de yazıldı: Avrupa
karasına ihraç için mülhazalar, mü-
kaleler...

Halbuki Norvece, Akdeniz ada-
larına baskınlar ve İrakta isyan apa-
nız zuhur etmiştir.

Her halde, demokrat cephenin is-
yan çıkarma ve ihraç hareketi yap-
ma tekniginde de bir kusur olsa ge-
rek...

«Geliyorum ha!!!» lı isyan ve ih-
raç olur mu?

General Wavell İranda Rus kuvvetleri kumandanile görüşüyor

Üç Sovyet tümeni daha imha edildi

Şimdiye kadar alınan
esirlerin miktarı
13 bini buldu

Berlin 29 (A.A.) — Alman or-
duları başkumandanlığının tebliği:
Dnieperpetrovsk'un şimal doğu-
sunda üç Sovyet tümeni Alman-İtal-
yan kıtalarının bir çevirme hareketi
neticesinde hücumu uğramış ve imha
edilmiştir.

Şimdiye kadar gelen haberlere
göre, 13 bin esir, 69 top ve çok mik-
tarda harp malzemesi alınmıştır.
Kısmen bataklık araziye atılmış olan
düşman kanlı kayıplar vermiştir.

Kuvvetli Alman tayyare teşekkül-
leri Donetz havzasında ve Moskova
bölgesindeki düşman demiryolu tes-
isatını muvaffakiyetle bombalamış-
lardır.

Kronstad açıklarında bir Sovyet
kruvazörüne bombalar isabet ettiril-
miştir.

Berlin 29 (A.A.) — D. N. B.
ajansının askeri bir menbada öğ-
rendiğine göre, 28 Eylülde Oranien-
baum, Kronstad şehirleri en ağır çap-
ta Alman tayyarelerinin ateşi altına
alınmıştır. Bu ateş çok tesirli olmuş-
tur.

Şark cephesinin şimal bölgesinde
harekette bulunan bir Alman piyade
tümeni bu son günlerde büyük mu-
vaffakiyetle yaptığı hücumlarda Bol-
şeviklere ağır kayıplar vermiştir. Bu
bölgede düşman 25 ve 27 Eylül
arasında 41 tank kaybetmiştir.

İtalyaya büyük bir hava akını

Cenova, Milâno, Paler-
mo'ya ve diğer bir çok
hedeflere bombalar atıldı

Roma 29 (A.A.) — İtalyan or-
duları umumî karargâhının 483 nu-
maralı tebliği:

Düşman tayyareleri Trapaniye,
Marsala'ya ve Castel - Vetrana'ya
taarruz ederek yangın bombaları
atmışlardır. Palermo'da 9 kişi öl-
müş, 26 kişi yaralanmış. Torino'da,
hava dafi topçusu tarafından düşü-
rülen bir tayyare Candiola civarına
düşmüş, mürettebattan beş kişi öl-
müştür.

Düşman tayyareleri Milâno şehri
üstünde uçmuşlarsa da, bomba at-
mamışlardır. Maamafih, üçü hava
dafi topları tarafından atılan mermi
yarmalarından, üçü yol kazalarından
olmak üzere altı yaralı vardır.

Savona Marina'nın ikametgâh ma-
halleri bombalanmış, evler hasara
uğramıştır. Düşman tayyareleri,
bombalardan ve tenvir fişeklerinden
başka yangın bombaları ve propa-
ganda beyannameleri atmış-
lardır.

Cenova şehri de aynı şekilde bom-
balanmıştır. Bir kaç ev yıkılmıştır.
Sayfiye yerlerinde bir kaç yangın
çıkışmış ise de söndürülmüştür. Sivil
ahali arasında bir ölü üç yaralı var-
dır. İtfaiye efradından biri ölmüş
dördü yaralanmıştır. Bunlardan iki-
si, hava dafi mermilerinin infilâkı
neticesinde ağır yaralıdır.

(Devami sahife 2 - 6 da)

Demiryollarında bazı seferler azaltıldı

15 günlük, bir aylık ve iki aylık halk
ticaret biletleri ile alelumum
grup biletleri de kaldırıldı

Ankara 29 (A.A.) — Haber al-
dığımız göre demiryollarımız üze-
rinde memleketin daha önce gelen
nakliyatına fazla imkân vermek için
liste haftada beş güne indirilmiştir.

1 — 1 birinciteşrin 1941 günün-
den muteber olmak üzere, Zongul-
dak - Ankara arasında her gün işli-
yen yolcu katarlarından perşembe
ve pazar günü seferleri ve Ankara -
Zonguldak arasında her gün işli-
yen yolcu katarlarından çarşamba ve
cumartesi günü seferleri kaldırılarak
Ankara - Zonguldak trenleri gidis
ve gelişte haftada beş güne indiril-
miştir.

Ankara ile İzmir arasında Afyon
ve Aydın üzerinden her gün işli-
yen yolcu katarlarının Karakuyu - Al-
sancak ve Alsancak - Karakuyu kis-

mi ve bunlara münasebet veren şü-
be katarları salı ve cumartesi günle-
ri kaldırılarak Ankara - Aydın - İz-
mir ve şubati seferleri gidis ve ge-
lişte haftada beş güne indirilmiştir.
İzmir ve Bandırma arasında haf-
tada dört defa işliyen ekspres treni-
nin salı günü seferi kaldırılarak
Fuardan evvel olduğu gibi haftada
üç defa indirilmiş ve demiryolları sefe-
leri de buna yitirilmiştir. Fuar-
dan evvel salı günleri işliyen bu ki-
simdaki muhtelif katarlar da kal-
dırılmıştır.

2 — 1 ikinciteşrin 1941 den iti-
baren 15 günlük, bir aylık ve iki ay-
lık halk ticaret biletleriyle Zongul-
dak kömür havzası ameleli müstes-
na olmak üzere alelumum grup bi-
letleri kaldırılmıştır. Diğer tarifeler-
de bir tadilat yoktur.

Hind hududun- da mühim tedbirler

Tehdit altına girebi-
lecek mintaka halkı-
nın tahliyesi için
plânlar hazırlanıyor

Peshavar 29 (A.A.) — Dün-
ya buhranı şimdiye kadar Hind
hududlarında hiç bir tehdit doğ-
urmamış olmasına rağmen Hind
hükümeti, her ihtimale karşı ted-
bir almaktan ibaret olan siyase-
tine sadık kalarak, tehdit altına
girebilecek mintakalarda halkın
tahliyesi için plânlar hazırlanma-
sını emretmiştir.

Reisicümhuru tebrik

Doğum yıldönümü
münasebetile İngiltere ve
Danimarka krallarının
telgrafları

Ankara 29 (A.A.) — Reisicüm-
hur İsmet İnönü doğum yıldönümü
münasebetile kendisine İngiltere
Kralı Altıncı George ve Danimarka
Kralı Christian tarafından gönderil-
miş olan tebrik ve iyi dilek telgraf-
larına teşekkürle mukabelede bulun-
muştur.

Bulgaristana Yeniden Sovyet paraşütçüleri inmiş

İnenlerin kâmilten yaka-
landıkları bildiriliyor

Sofya 29 (A.A.) — D. N. B.:
Geçen cumartesi günü, Bulgar ara-
zisinde Pernik bölgesinde kâin Krap-
etz'a, yeniden Sovyet paraşütçüle-
ri inmiştir.

Silah, mühimmat ve infilâk mad-
deleriyle mücehhez bütün bu Mosko-
va ajanları yakalanmışlardır.

İtalyan tebliği Uç İngiliz kruvazörü batırıldı

1 zırhlıya, biri büyük 7
harp gemisine ve 1 tor-
pido muhribine de
isabetler kaydedildi

Roma 29 (A.A.) — İtalyan hu-
susî tebliği:

Cebelüttanktan Akdenize açılmış
olan İngiliz donanmasının bulundu-
ğu yeri keşfeden tayyarelerimiz tor-
pille mücehhez olarak havalanmış-
lardır. Tayyarelerimiz dalgalar ha-
linde İngiliz filosuna saldırmışlardır.
Tespit edilen neticeye göre; iki ar-
kruvazör, bir hafif kruvazör mu-
hakkak surette batmıştır. Bir zırhlı
ve diğer bir harp gemisi ve daha
küçük hacimde altı harp gemisi, bir
torpido muhribi ciddi surette isa-
betler almışlardır. Bu muharebeler
esnasında şiddetli tayyare çarpışma-
sı olmuş 6 düşman tayyaresi düşü-
rölmüş 8 tayyaremiz üssüne dönme-
miştir. Harekâtı idare eden albayla
hava kumandanlarından üçü teşek-
külleri başında ölmüşlerdir.

Kafile içinde bulunan bir ticaret
vapurunu Sicilya boğazında batırılmış-
tır. Bundan maada ceman 23000 to-
nilâtoluk diğer iki vapur Tunus açık-
larında batırılmıştır.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Üç devlet konferansı toplandı

Mareşal Vorosilof da
toplantıda bulundu,
6 muhtelif komite
seçildi

Londra 30 (A.A.) — (B.B.C.) Bri-
tanya ve Amerikadan Rusyaya çok
miktarla harp malzemesi gönderil-
mesi temin etmek üzere toplanması
kararlaştırılan konferans dün ilk cel-
sesini Moskova'da aktetmiştir. Kon-
feransa Rus Hariciye komiseri B. Mo-
lotof reislik etmiştir. Bütün İngiliz ve
Amerika heyetleri azaları toplantıda
hazır bulunmuşlardır. Moskova'da bu-
lunan Rus Leningrad cephesi ku-
mandanı mareşal Vorosilof da içtima-
da bulunuyordu.

Negredilen resmi tebliğe göre 6 ko-
mite seçilmiştir. Bunlar ordu, deniz,
hava, nakliye, ham madde, sıhhi le-
vazım komiteleridir. Bütün komiteler
hemen faaliyete geçerek cuma günü-
ne kadar Rus ihtiyaçlarını bildirecek-
tir.

Dünkü toplantıda İngiliz heyeti rei-
si lord Beaverbrook söyledikleri nutukta
demisti ki: «Ruslarla ortaklık edi-
yoruz. Müsterek düşmanımızı yenmek
için her türlü fedakârlığa hazır bu-
lunuyoruz.»

Amerika heyeti reisi Harriman da
su beyanatta bulunmuştur: «İngiliz
müttefiklerimizle buraya, Hitler'e
karşı yapmakta olduğunuz cesur
harpte birlik olduğumuzu gösterme-
ğe geldik. Muvaffakiyetiniz Amerika
için çok mühimdir. Size bugün için,
yarın için ve öbür gün için yardım
edeceğimizi beyan ederim.»

Çekya'da

B. Eden Çekler'e hitaben
bir nutuk söyledi

Londra 30 (A.A.) — (B.B.C.) Hari-
ciye Nazırı B. Eden dün gece radyo-
da Çeklere hitaben cesaret verici bir
hitabede bulunmuştur. B. Eden Çek-
lerin birliğini methetmiş, bütün ser-
ber kuvvetlerin, gittikçe artan mik-
tarda, faşistlere karşı seferber edil-
diğini bildirmiştir.

Kurşuna dizilenler

Londra 30 (A.A.) — Dün Prag'da
20 kişi kurşuna dizilmiştir. Saat 22
den sonra sokaklara çıkmak, umumî
yerlerin açık bulunması yasak edil-
miştir.

Londra 30 (A.A.) — Pazar günü
Pragda kurşuna dizilen altı Çek ara-
sında, Çek ordusuna mensup iki eski
general da bulunmaktadır. Bunlar-
dan biri Bohemya sabık askeri ku-
mandanı general Josef Billy, diğeri
Bratislava'da yedinci kolordu ku-
mandanı tümgeneral Hugo Vojtîk'dir.

Ukrayna'da Rus mukabil hücumu

Moskova radyosu
cephenin bir kısmında
bir mikdar ilerlediklerini
bildiriyor

Londra 30 (A.A.) — (B.B.C.) Rus
cephesinde kış yaklaşıyor. Dün Mos-
kovaya hafif miktarda kar yağmıştır.
Rus ordularının maneviyatı mükem-
meldir. Leningrad müdafileri müte-
madi mukabil taarruz yapıyorlar. Rus
donanması Almanların şehrin yakın-
larına gelmelerine mâni oluyor.

Merkezde Rus mukabil taarruzu de-
vam ediyor. Bu cephenin bir kısmın-
da Ruslar Alman tank kumandanı
Guderian'dan kalan metruk tankla-
rın arasında ilerlemişlerdir.

Ukrayna'dan az haber geliyor. Ber-
lin radyosu dün gece bu cephede
Rusların çok büyük kuvvetle taarru-
za geçtiklerini bildirmiştir. Moskova
radyosu da cephenin bir kısmında Al-
manların geri sürülerek kendilerine
2000 telefât verildiğini haber ver-
miştir. Kırım'a karşı şiddetli hava
hücumları yapılmaktadır. Fakat ka-
rada ilerleyiş yoktur.

Sovyet tebliği

Londra 30 (Radyo) — (Saat 7.15)
Gece yarısı Moskova'da negredilen
resmi tebliğ: 29 Eylül günü bütün
cehe boyunca şiddetli muharebeler
olmuştur. Hava faaliyeti gittikçe ar-
tıyor. Cuma günü düşürülen Alman
tayyarelerinin miktarı, evvelce bildir-
ildiği gibi 98 değil 113 tür. Cumartesi
günü Ruslar 28 tayyare kayıplarına mu-
kabil 150 Alman tayyaresi tahrir et-
mişlerdir.

Rus sahil bataryaları ve Baltık do-
nanması tarafından 1 Alman kruva-
zörü ile 1 muhribinin batırıldığı bil-
dirilmiştir. Batırılan muhribinin 1
değil 2 olduğu anlaşılmıştır.

Gl. W. well'in görüşmeleri

İran ve Irak'ta Rusların
sol cenahlarına kadar
kurulacak cephe
hakkında konuşuldu

Londra 30 (A.A.) — (B.B.C.) Hin-
distan orduları kumandanı general
Wavell, Orta şarktaki Britanyalı
kumandanlarla görüşükten sonra
İranda Rus orduları kumandanı
ile mülakat etmiştir. Bu konuşmalar-
nın gayesi İran ve Irakta Rusların
sol cenahlarına kadar kurulacak cep-
he için Hindistan ve Orta şark ile
tam iş birliği temin edilmesidir.

Sürgüne giden muhtekir — Şükredin ihtikârla mücadele edenlere...
Onlar olmasaydı şimdi ben seyahate giderken muzıklar çalmak, çiçek-
ler getirmek zorunda kalırdınız...

AKŞAMDAN AKŞAMA

«Yaptık maşallah» yerine «Yapalım inşallah»

Dil bayramı, Denizciler bayramı tarzında kutlama günleri tertipleme, elbette çok muvafıktır. O sayede dikkat, matlup mevzular üzerine toplanıyor. Propagandalar yapılabilir.

Fakat bu kabil bayramlarımızda enas, mazide yapılanlarla iftiharından fazla ilerde yapılacak teşvik olmalıdır.

«Yaptık elhamdülillah...» yerine, «Yapalım inşallah...»

Filhakika, yapacak pek çok şeylerimiz var. Yaptıklarımızdan daha fazla...

Neden bütün şoförler böyle olmasın?

Gazetelerde daima taksilerin aleyhinde yazılar okuyoruz; lehte hiç bir şey yok...

Halbuki bundan on gün evvel bir vakaya şahid oldum. O kadar alışmadığımız şey ki garabet kabilinden anlatmaya değer.

Düşünün: Taksiri arıyorsunuz, bulamıyorsunuz, artık içinde müşteri olanlara bile işaret ederken boş bir taksit gelip yanınızda duruyor: «Buyurun!» diye kapıyı açıyor. Binyorsunuz. Sizi güzel güzel gideceğinizi yere götürüyor; iniyorsunuz. Taksimetreye bakıyorsunuz. «86 nın yüzde otuz beşi ne eder?» diye yanımızdaki arkadaşınıza sorarken şoför atılıyor: «Yüzde otuz beş değil, henüz bu kabul edilmedi, yüzde ondur» diyor. Şaşkın şaşkın birbirinize ve sonra da şoföre bakıyor: «Acaba?..» diyorsunuz. O da bunu fark etmiş olacak ki: «İnsan kanaatkâr olmalı. Allaha şükür aç kalmıyorsunuz. Pekâlâ namuslu çalışınca da kazanıyorsunuz» diye size izahat veriyor.

Borcunuzu veriyor ve düşünüyorsunuz: Neden bütün şoförler böyle olmasın?

(Bu hayali bir vaka değildir, cidden basından geçti. Taksinin numarası 1685, şoförün ismi de Halil Kınmır'dır. Kendisi gece ve gündüz emre âmade imiş ve İmam sokasında bulunmuş.)

Sabah kaçta başlar?

28 Eylül sabahı Kadıköy 8 de kalkan vapura binmek isteyen bir kalabalık, giselerden ancak birini açık buldu. Bilet alamadan vapura binenler arasında bu satırların muharriiri de vardı.

— Efendim, henüz erken olduğu için bir tek gişe açık bulunduruyoruz.

Böyle söylerken 117 numaralı makbuzla 22 kuruşluk cezalı bilet... Ceza, haddizatında mühimsemniyebilir. Asıl ehemmiyetli olan şu meselenin halledilmiş olmasıdır: Sabah kaçta başlar?... Sekiz tam faaliyet zamanı sayılmaz mı?

Kapalı tramvay bekleme yerlerinin inşası ihale edildi

Şehrimizde yapılacak kapalı tramvay bekleme yerlerinin ilk kısmını teşkil eden Fatih, Beyazıt ve Sultanahmed duraklarının inşaatı Belediye tarafından ihale olunmuştur.

Bu bekleme yerlerinin yerleri ve planları şehircilik mütehassısı Prost tarafından tesbit edilmiştir.

Tünelin kayışları Amerikadan yola çıkarıldı

İstanbul Belediyesi Tramvay, Elektrik ve Tünel işletmeleri umum müdürlüğü, Amerikaya tünel cer kayışları sipariş etmişti. Bu kayışların 7 hafta evvel Amerikadan yola çıkarıldığı tahakkuk etmiştir. Kayışlar geldiği takdirde tünel seferleri derhal başlayacaktır.

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

... Ve yaptıklarımı hiç de Hâzım'dan...

... Vassı'dan...

... Nasitten aşağı bulmam. Komedi tiyatrosuna bir yol baş vur...

B. A. — Dram tiyatrosuna gitsen daha iyi!.. Hiç olmazsa az para aldığın halde neşeli görünmek zürundan kurtulursun!..

— Erbabı görse ne der bilmiyorum amma bay Amca bende bir komedi artisti olmağa çok istidat var...

... Bazen aynanın karşısına geçer, kendi kendime taklitler yapar...

Fikir ve San'at

Antoine Galland'ın Türkiye'ye dair ruznamesi (III)

Dördüncü Sultan Mehmed'in sefere çıkışı — Büyük Elçi Marquis de Nointel'in üçüncü defa olarak Edirne'ye gidişi — Yeni muahede aktedilmek üzere — Ruznameden muhtelif parçalar ve bir fıkra.

Yazan: İZZET MELİH

Geçen hafta, Antoine Galland'ın *Journah*'ını karıştırmaya devam ile 7 Mayıs 1672 tarihli sahifelerini kusmen hülâsa ettim. Dördüncü Sultan Mehmed'in Lehistan seferine hazırlanmak için Edirne'den çıkışını, «mevkibi hümayun» un satvetini anlatan meşhur parçayı şu satırlarda bırakmıştı:

Yıldızlar ve seyyareler güneş çıkınca nasıl parlaklığı kaybederse, hiddetli bir adam şeklinde gösterilmiştir. Türklerin Mars'ı bütün bütün farklıydı: Cengâverane tavır ve kıyafeti, üstünde ve atının eğer, kolum ve örtüsünde parlayan iri mücevherler ve inciler cazibesine karşılık zinetli bir cidal ve şenlik ahengi oluyor, insanın zihnini şaşkınlık, hayranlık ve zevkle dolduruyordu. Padişahın, her zamanki gibi, kafasını fazla iri yapan kavuşu yoku; çelikten veya altın yaldızlı gümüşten, yuvarlak bir külâh (mîğfer) iyice başını kaplamıştı. Miğfer küçük yeşil bir sarık dolatılmıştı ki altın ve gümüşle mensuc ucları arkadan görünüyor. Bu serpus, Roma imparatorlarının defne yaprağı ekilini veya kadim Asya kırıllarının tacını andırıyordu. Çok dallı bir sorguç, elması bir düğümle alının üstünde, sarıya ilâz edilmişti. Hükümdarın esmer teni, en yakıcı güneşler ve en şiddetli havalarda yorulmuş ve sertleşmiş bir adam olduğunu gösteriyordu. Omuzuna murassa bir fiyongo ile tutturulmuş, al zemini ve zengin simalı bir cepken sol kolunu örtüyordu. Hayvanı sakın sakın yürüyordu, amma adımlarında öyle bir gurur vardı ki nice eyaletlere ve nice kıralıklara sahip bir Prens taşıdığını biliyor gibiydi...

Şimdi, Antoine Galland'ın Tarih edebiyatımıza girmeye lâyık, emsalsiz tasvirini tamamlıyorum:

Putperestlerin (harp ilâhı) Mars daima bize, kana ve toza bulanmış, hiddetli bir adam şeklinde gösterilmiştir. Türklerin Mars'ı bütün bütün farklıydı: Cengâverane tavır ve kıyafeti, üstünde ve atının eğer, kolum ve örtüsünde parlayan iri mücevherler ve inciler cazibesine karşılık zinetli bir cidal ve şenlik ahengi oluyor, insanın zihnini şaşkınlık, hayranlık ve zevkle dolduruyordu. Padişahın, her zamanki gibi, kafasını fazla iri yapan kavuşu yoku; çelikten veya altın yaldızlı gümüşten, yuvarlak bir külâh (mîğfer) iyice başını kaplamıştı. Miğfer küçük yeşil bir sarık dolatılmıştı ki altın ve gümüşle mensuc ucları arkadan görünüyor. Bu serpus, Roma imparatorlarının defne yaprağı ekilini veya kadim Asya kırıllarının tacını andırıyordu. Çok dallı bir sorguç, elması bir düğümle alının üstünde, sarıya ilâz edilmişti. Hükümdarın esmer teni, en yakıcı güneşler ve en şiddetli havalarda yorulmuş ve sertleşmiş bir adam olduğunu gösteriyordu. Omuzuna murassa bir fiyongo ile tutturulmuş, al zemini ve zengin simalı bir cepken sol kolunu örtüyordu. Hayvanı sakın sakın yürüyordu, amma adımlarında öyle bir gurur vardı ki nice eyaletlere ve nice kıralıklara sahip bir Prens taşıdığını biliyor gibiydi...

Putperestlerin (harp ilâhı) Mars daima bize, kana ve toza bulanmış, hiddetli bir adam şeklinde gösterilmiştir. Türklerin Mars'ı bütün bütün farklıydı: Cengâverane tavır ve kıyafeti, üstünde ve atının eğer, kolum ve örtüsünde parlayan iri mücevherler ve inciler cazibesine karşılık zinetli bir cidal ve şenlik ahengi oluyor, insanın zihnini şaşkınlık, hayranlık ve zevkle dolduruyordu. Padişahın, her zamanki gibi, kafasını fazla iri yapan kavuşu yoku; çelikten veya altın yaldızlı gümüşten, yuvarlak bir külâh (mîğfer) iyice başını kaplamıştı. Miğfer küçük yeşil bir sarık dolatılmıştı ki altın ve gümüşle mensuc ucları arkadan görünüyor. Bu serpus, Roma imparatorlarının defne yaprağı ekilini veya kadim Asya kırıllarının tacını andırıyordu. Çok dallı bir sorguç, elması bir düğümle alının üstünde, sarıya ilâz edilmişti. Hükümdarın esmer teni, en yakıcı güneşler ve en şiddetli havalarda yorulmuş ve sertleşmiş bir adam olduğunu gösteriyordu. Omuzuna murassa bir fiyongo ile tutturulmuş, al zemini ve zengin simalı bir cepken sol kolunu örtüyordu. Hayvanı sakın sakın yürüyordu, amma adımlarında öyle bir gurur vardı ki nice eyaletlere ve nice kıralıklara sahip bir Prens taşıdığını biliyor gibiydi...

Ardından gelen beş solağın omuzunda san'atla işlenmiş birer tüfek göze çarpıyordu. Solakları, zırhlı hayvanlara binmiş Silâhdar ve Çuhadar takib ediyordu. Pek nâdide İran kumâsiyle menkûş kalın dibadan elbiseleri ve sırma ile çevrilmiş garip kavukları vardı. Silâhdar, «ezatî şahane» nin, kuni ve kabzası elmaslar ve al yakutlarla donatılmış kılıcı ve Çuhadar, sayısız incilerle süslü ok kılıfını ve yayını taşıyordu. Sonra aynı tarzda giyinmiş İbrakdar ve samur kürküllü Kapi ve Saray Ağaları... Sonra altı ak hayvanın çektiği bir saltanat arabası; dört katıra yüklenip asılmış, kırmızı çuha örtülü, büyük ve rahat bir yatak (mehfe); her birine iki beyaz at koşullu beş araba... Sonra patriden cenk havalı çalan on beş trampede, bir o kadar zurna ve boru... Fakat asıl her tarafı titreten, her şey yerinden oynatan gök gürültüsü, dört devenin taşıdığı davullardan geliyordu. Ömründe görüp işittiğim en iri davullar! Bu mızık ile alayın bittigine hükmeden seyirciler, beklemedikleri yeni bir hârika ile karşılaştılar: Padişahın hâs odasına mensup kırk çoğlanı. Bunlar, bermutad, genç, yakışıklı, muhteşem üniformalı süvarilerdi. Nihayet, hazine odası çoğlanları, kilerciler, haremağaları, mızraklı bin, bin beş yüz sipahi... Gene muazzam alay bitemmişti: On katar, yani altmış deve, yeniçeri muhafızların refakatayle hazine sandıklarını götürüyor, al kadife elbiseli, gümüşle menkûş kılıçlı Selâm Çavuşları da muhtelif heyetleri ilerletmek veya durdurmak için atlarını koşturuyorlardı...

Dediyim gibi, geçid resmi beş saat sürdü. Güzergâhta iki sıra duran sipahilerden gayri, «mevkibi hümayun» hiç olmazsa on, on beş bin kişiden mürekkepti.

2 Haziran 1672 — Yeniçeri Ağası, gün doğmadan, ordunun başında Lehistan yolunu tuttu.

3 Haziran — Zati şahenin, Hasekiyi beraber götürmeyeceği sanılıyordu. Halbuki Sultan, seferde hükümdara refakat için şehirden hareket etti.

Büyük Elçi, sadrazamı görmek maksadıyla, kendiliğinden ordugâha gitti. Lâkin vezir, ailesiyle vedalaşmak üzere Edirne'ye dönmüştü. Marquis, bir müddet bekledi ve Köprülü Ahmed paşa ile görüşmeden avdete mecbur kaldı.

Marquis de Nointel'in Mayıs 1673 de üçüncü defa Edirne'ye giderek yeni «Capitulations» ları elde ettiğini evvelce görmüştük.

Filvaki Köprülü Ahmed paşa, (1676 ya kadar sürerek Türkiye'ye birçok Leh şehirlerini kazandıracak) sefer esnasında Fransa ile uzlaşmayı muvafık görmüş ve — gene biraz bekleptikten sonra — nihayet sefiri kabul ve kendisine muahede metniyle On Dördüncü Louis'e hitaben yazılmış bir «name-i hümayun» tevdi eyledi. Bu vakalarnı tafsilatını Antoine Galland'ın ruznamesinde buluruz:

(İstanbul) 8 Mayıs 1673 — (Kâtip) Fontaine, Edirne seyahati masrafları olarak (Maliye Nazırı) Defterdarın verdiği kırk beş bin akçe'yi Büyük Elçiye getirdi. Diğer iki seyahatin her biri için aynı para alınmıştı.

12 Mayıs — Sefir, üçüncü defa Edirne'ye gitmek üzere İstanbul'dan çıktı ve geceyi Küçükçekmece'de, önden gelen bir çavuşun hazırladığı sarayda geçirdi.

13 Mayıs — (Marquis), ertesi gün, 1576 da kurulmuş pek güzel «Büyükçekmece» köprüsünü geçerek, «alatürk» bir araba ile Silivri'ye vardı.

14 Mayıs — Silivri'den, camii ve hanı (Kanunî) Süleyman tarafından inşa ettirilmiş olan Çorlu'ya gidildi.

15 Mayıs — Bugün hava pek güzeldi. Burgaz'a kadar, lüle ve gelinciklerle süslü, vasi tarlalardan geçtik. Mühim binalar olan Burgaz camii ve hanı (ikinci) Selim zamanında, 1569 da yapılmış.

17 Mayıs — Büyük Elçi, saat dokuzda doğru Edirne'ye ulaştı. Kendisine tahsis edilen evin bulunduğu yerde nehrî geçti. Ötekilerden ayrı duran ev, su kıyısında idi. Marquis de Nointel'in selefi M. de la Haye vaktiyle burada oturmuştu. Marquis daha serbest kalmak için şehir dışında yerleşmeği dilemişti...

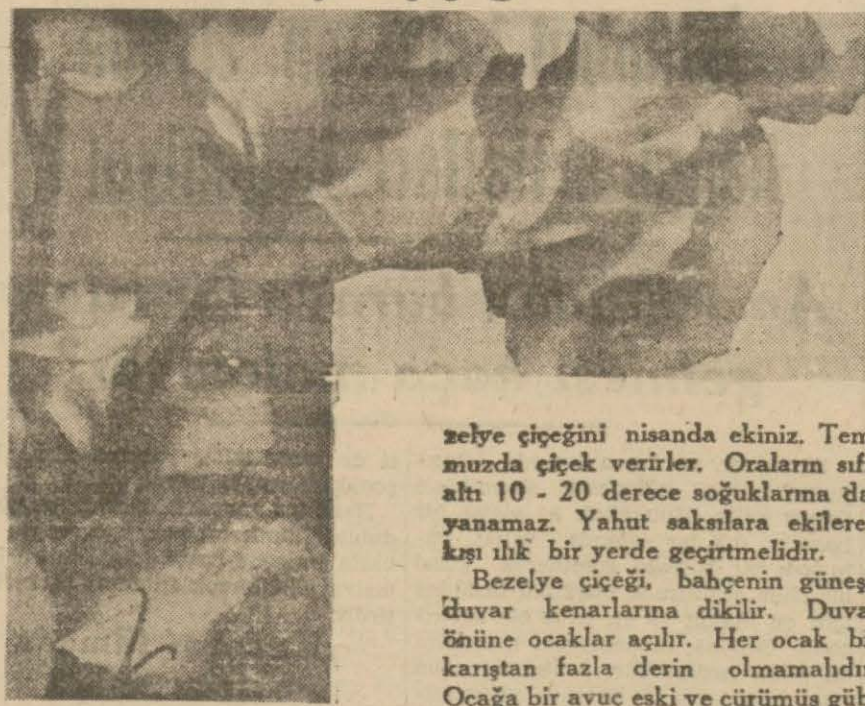
20 Mayıs — ... Bir gün, bir Türkle bir Yahudi din münakaşasına tutuşmuşlar, Yahudi, ahrette yalnız kendi hemmezheplerinin cennete gireceğini söylemesi üzerine Türk: Peki, biz ne olacağız? diye sormuş ve Yahudi: Türkler dışarıda, çadırlar altında kalacaklar ve atları bekleyecekler; cevabını vermiş.

Münazaayı öğrenen hükûdar, zarafetle: Öbür dünyada akçe yoktur, o halde Yahudiler simdiden çadır parasını ödesinler, demiş ve hâlâ Yahudilerden alınmakta olan «çadır akçesi» vergisinin ihdasını irade buyurmuş. (Doğru mu, değil mi, bilmem; fakat hoş bir fıkra...)

Gelecek hafta, yukarıda bahsi geçen yeni muahede ile padişah mek-

Bağ, bahçe ve ev ziraatı

Bezelye çiçeği ekiniz

Bezelye çiçeği, yediğimiz bezelye cinsinden bir çiçektir. Buna kokulu bezelye, Nazende, İngiliz sarması gibi adlar konulmuştur. Zengin renkleri, ince ve zarif çiçekleri vardır. Avrupa çeşitlerinin kokusu azdır. Mor renkli en ziyade kokar. Spencer nevi, büyük çiçekli ve uzun saplıdır. En ziyade bunun çeşitleri ekilir. Yetiştirilmesi çok kolaydır. Sanlıcı filizleri olduğundan çalılar üzerine tırmanarak yükselir. Kıştan korkmaz. Her toprakta yetişir. Fakat bol çiçek vermesi için daha ziyade killi ve gübreli topraklara ekilmelidir.

Bu çiçeğin tohumları Bezelyeden küçüktür. Bu ayda ekilecek tohumlardan mart veya nisanın haziranı kadar çiçek veren fidanlar yetişir. İlk baharı en güzel çiçeklerinden olan bezelye çiçeğini birinci kânuna kadar ekebilirsiniz. Şayet yayla iklimi olan yerlerde bulunuyorsanız be-

Kasımpatı mevsimi geldi

Turfanda kasımpatıları açmağa başlamıştır. Birinci teşrinin ortalarından itibaren şubata kadar kasımpatı (krizantem) çiçek verebilir. Bu çiçeğin biricik korktuğu şey koncalar açıldıktan sonra yağmur yağmasıdır. Yağmur suyu çiçeğin putallarını (renkli yaprakları) bozar ve çiçeği çürütür. Bunun için çiçekleri yağmurdan muhafaza etmek lâzımdır. Saksıda yetiştirilmiş olanları üstü örtülü yerlere veya soğuk limonluklara almalı, bahçede bulunanları da çiçekleri üzerine kalın mukavvadan külâhlar koymalıdır.

En geç zamana kadar dayanan çeşitler: Beyaz, yıldız biçiminde pembemsi, yuvarlak sarı, sarı bronz renkte olanlardır. Vazolar içinde her gün suyu değiştirilmek ve ucu kesilmek şartıyla yirmi gün kadar dayanırlar. Çiçekleri keserken daima uzun saplı kesiniz ve fidanın toprağa yakın gövdesini on santinden uzun bırakmayınız. Bu suretle fidan diplerinden yeni sürgünler verecektir. Bu sürgünler ne kadar çok olursa siz de o kadar çok çiçek yapmış olacaksınız. İstanbulda çelik zamanı şubat ortasından nisan sonuna kadardır.

Refik Halid'e teşekkür — Sürgün muharririnin Tan'da çıkan ve ben den bahseden «Başkalarına iş buyurmak» başlıklı hoş fıkrasını okudum. Eski mektep arkadaşım, «tecrübeme, ırfanına ve iki mükemmel dil kabiliyetine» güvenerek Antoine Galland Ruzname'sinin iki kocaman cildini omuzlarıma yükletmek istiyor, ve bu tercümeyle neye kendim yapmadığımı soruyor. Kıymetli edibin haksımdaki itimadına, teveccühüne müteşekkirim. Ancak, dostumun belki bilmediği bir noktayı aydınlatayım: Son üç sene zarfında Maarif Vekilliği için su piyasileri dillimize çevirdim: Denys Amiel'in *Seyyah*'ı, H. Bataille'in *Meşaleler*'i ve A. de Musset'in *Lorenzaccio*'su. Şimdi de, aynı Vekâletin tensibile Fustel de Coulanges'in *Eski zaman beldesi* adlı, beş yüz sahifelik tarihî eserini tercüme etmekteyim.

Uzunca tebebbüllere dayanan «Fikir ve San'at» makalelerine ve *Artık beklemeyen adam* isimli bir romanına devamla beraber edebî tercüme sahasında dahi bu kadar çabşan bir adamı: «Payına düşen yükü yol üstünde bırakıp bir iki tavşyeden sonra karşı kaldırıma tipis tipis geçiyor» denilebilir mi, bilmem...

İ. M.

CEVAPLARIMIZ:

İstanbul nergisi?

Ankara'da Ahmed Benlioglu'na cevap: — İstanbul nergisi Fransada Narcisse de Constantinople adile tanınmış zeren dediğimiz cinsin katmerlisidir. Buna Tunus katmeri yahut (Menekşehâle) dahi derler. Buket çiçekli zerenler grupundan, soğanı sarı zeren soğanına benzer. Çiçeği çok kokuludur. Biçimi ortası portakalı ve kenarları beyaz kremdir. Bu nevi turfanda açmaz. Sim denilen beyaz ve krem renkli zerenler gibi dikilebilir yetiştirilir. Fakat çiçek açması şubat sonlarında veya marttadır. Hollandada bunun yeni bir çeşidi elde edilmiştir. Fakat o kadar kokulu değildir. Yalnız ortası kan kırmızısı renginde ve kenarları süt beyazdır. Bu çeşidin adı Double Narcissus, Mary Copeland'dır.

Yeşil perdelik ağaçlar

Bayan Perihan Büklü'ye cevap: — Sahildeki evinizin yeşil bir perde teşkil edecek ağaçlarla tefriki için dikilebilecek ağaçlar şunlardır: Yapraklarını dökmeyen cinslerden: Sahil çamı (Pinus Maritima), mazi ve âdi selvi, porsuk (Taksus baccata), turunc, karayemiş (Laurus çeşitleri); yapraklarını kışın döken cinslerden de: Demirhindi, biberiye, dişbudak, akasya, kamışlar en muvafıktır. Eğer deniz suyu bahçenizi ıslatıyorsa, o zaman yalnız: demirhindi, biberiye, dişbudak ve akasya ile kamışlardan dikilebilir.

Kış ispanağı ekiniz

Kış ispanağı, kânunların sonuna kadar, hattâ fazla kar olmayan yerlerde şubata kadar ispanak yaprağı veren bir çeşittir. Tohumları dikenli değildir.

Kış ispanağını bu haftadan itibaren ekebilirsiniz. Eğer her on beş günde bir olmak üzere birinci kânuna kadar dört defa ispanak ekerseniz şubat sonuna kadar ispanak yaprağı tophayabilirsiniz. Bunun için bahçenizde bir kısım yeri dört parçaya ayırma ve her birine on beşer gün fasıla ile tohum ekmeleidir. Kış ispanağı erken tohumlarını su içine koymaya lüzum yoktur. Toprağın iyice işlenerek hazırlanmış ve gübrelenmiş olması icap eder.

Tohumları birbirinden 15 - 20 santim aralıklı olarak ekme ve 2 - 3 santim derinlikten fazla toprakla örtmemeye dikkat etmelidir.

Kış ispanağının yapraklarını teker teker koparırsanız yeniden yaprak sürerek ikinci bir mahsul daha verebilir.

206 numarada nakayyed Nuri oğlu Kâmil Koştu

Bu akşam Şehzadebaşı:

TURAN Sinema Tiyatrosunda
SİNEMA - TİYATRO - VARYETE

Sanatkâr NAŞİT ve arkadaşları

Yüksek okuyucu NADİRE ER ve saz arkadaşları yeni varyete numaraları ve akrobat danslar 2 büyük oyun birden

1 — ÇİFTE SAĞIRLAR
2 — ÜÇ KATIPLER

Sinemada iki büyük film birden

1 — AŞKIN GÖZYAŞLARI : Türkçe sözlü
2 — ÖRÜMCEK ADAM son ve heyecanlı devreleri

Akşamları sinema 19,15 de başlar sinema ve tiyatroya bir biletle girilir.

Kanatlı insanlar...
Onları seven kadınlar...
Zafere uçan beşeri kartallar...
Öntümüzdeki Perşembe akşamı

SARAY Sinemasında
Gösterilecek olan

20.000 Kahraman

Büyük ve kuvvetli aşk ve kahramanlık filminin mevsümü teşkil etmektedir.

Baş rollerde: Preston Foster - Randolph Scott ve Margaret Lindsay

Yeni açılacak Sinemanın adı

Sinema severlerden gelen binlerce mektubun tasnifi bitmiştir.

Pek yakında Tepebaşında açılacak olan büyük, geniş, rahat, Yeni Sinema Müdüriyeti bir anket açmış, sinema sever halkımızdan bir isim bulmalarını rica etmiştir. Bu ankete gelen binlerce mektubun tasnifi bitmiştir. Bir iki gün sonra isim ilân edilecektir.

Tepebaşında açılacak olan Sinema

Bu mevsimin en büyük hadisesi olacak, en yeni, en fevkalâde filimlerle en meşhur sinema yıldızları bu sinemada görülecektir.

Dâhi bir rejisör **WILLY FORST**
Şimdiye kadar görülen bütün filimleri gölgede bırakacak...
Şaşıla VALSER şehri VİYANA muhitinde geçen
ŞAHANE BİR FİLM

OPERET

Oynayanlar:
WILLY FORST - MARIA HOLST - PAUL HÖRBİGER
ve VİYANA'nın en güzel VALSERLER... Pek yakında
ŞARK Sinemasında

Alenî Teşekkür

Kadıköy Sitma mücadele teşkilâtının yorulmak bilmez mütevellî gayretleri neticesinde bizleri sıvrisinek gibi haşarattan tahaffuz vasıtaları kullanmağa lüzum göstermeden rahat uykuya kavuşturm bu teşkilâtın âmir ve memurlarına âlenen teşekkürü insani bir borç bilirim.

Kadıköy Keresteci Aziz sokak No. 58 Fuat Çevikçe

Bu akşam

Sümer

sinemasında

Willy Birgel - Sibille Schmidt tarafından fevkalâde bir tarzda yaratılan

OTEL SAHER

Fransızca sözlü filminde
Bütün hayat... Lüks ve ihtişamı... Şampanyayı... Dans ve musikiyi... Dram ve aşkı göreceksiniz.

Muhteşem Viyana şehri gözleriniz önünde canlanacaktır. Bu akşam için yerlerinizi evvelden aldınız.

BEYAZ İLÂHE

Yaratan: **ISA MİRANDA**

MELEK'te

Yarın akşam saat 9 da
Senenin ilk ve en mükemmel Fransız filmi

Dünyayı Titreten Keşif

Herkesi merak ve heyecandan titretecek nefis bir film

Baş Rollerde:
ROGERS DUCHENE
ERIC VON STROHEIM
CLAUDE DAUPHIN

NEVROZİN

Baş - Diş - Grip - Nezle - Kırıklık - Soğuk Algınlığı - Romatizma - Nevralji
Ve Bütün Ağrıları Derhal Keser, İsim ve Markaya Dikka. NEVROZİN Yerine Başka bir Marka Verirlerse Şiddetle Reddediniz.

Yeniden büyük bir parti "Bayer" müstahzarları

gelmiştir, içinde Prontosil de vardır.

"Bayer" sıtma ve frengi ilâçları

Kızılaydan yeniden tedarik edilebilir.

"Bayer" diş tabibi müstahzarları

ve birçok

"Behringwerke" serum ve aşıları

da tekrar gelmiştir.

ilâçlar

Bütün eczanelerden tedarik edilebilir.

Bir veznedar aranıyor

Vezne işlerinde çalışmak üzere bir Türk bayana ihtiyaç vardır. İsteyenlerin kısa hal tercümeleriyle (Beyoğlu 2023) numaralı posta kutusuna mektupla ve vâzih adreslerle müracaatları.

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

Çumra Sarayönü ve Çay istasyonlarında yaptırılacak lojmanlarla müstamlâta muktezi 1800 kilo betonarme demiri ile 3 ton çivinin bedeli mukabilinde müteahhide ofisçe verileceği ilân olunur. (7133) «8635»

Bir Daktilo Alınacak

Maarif Vekilliğinden:

Vekillik teşkilâtı için müsabaka ile İngilizce bilir bir daktilo alınacaktır. İmtihanda muvaffak olanlara gösterecekleri liyakata göre ücret verilecektir. İmtihan 15/X/941 çarşamba günü saat 15 de vekillik binasında yapılacaktır.

Taliplerin 14/X/941 tarihine kadar bir dilekçe ile vekillığe müracaatları lazımdır. (7182-8700)

İNHİSARLAR

Umum müdürlüğünden:

1 — 29/9/941 tarihinden itibaren İnhisar şaraplarının şişe büyüklüğüne göre tesbit olunan fiyatları aşağıda gösterilmiştir:

C12	Tarife fiatı	M. M. vergisi Krş. San.	Yekûn Krş. San.	
35	30 +	1.75 —	31.75	
70	42 +	3.50 —	45.50	
200	80 +	10. —	90. —	Şişeden sofr şarabı
340	120 +	17. —	137. —	
70	50 +	3.50 —	53.50	Şişeden misket şarabı
200	95 +	10. —	105. —	
Litresi	20 +	5. —	25. —	Fıçıda açık şarap

2 — 35 santilitrelik şarapla fıçılı misket şarabının fiyatlarında bir değişiklik yoktur.

Yukarıdaki fiatlara şişe depozitosu dahil değildir. Keyfiyet ilân olunur.

BOZKURT-EMLÂK

Taksim Ayaspaşa Maçkade Birinci caddede asansörlü ve tam konforlu yüzde beş randımanlı 150 veya 200 bin liralık acele bir mülk istiyorum. Taksim Abdülhak Hâmid caddesi No. 23. Telefon: 43532

Etibank İstanbul Bürosundan:

Ereğli Kömürleri İşletmesi Amelesi için

Beş Bin Takım Ketten Elbise

İmal ettirilecektir. Talip olanların evsaf ve şeraiti hakkında malûmat almak üzere Büromuz mübayaat şefliğine müracaatları.

İLK — ORTA — LİSE

ISTİKLÂL LİSESİ

Talebe kaydı için her gün müracaat edilebilir. ŞEHZADEBAŞI POLİS KARAKOLU ARKASI

Telefon: 22534

ANA — İLK — ORTA — LİSE

Boğaziçi Liseleri

Arnavutköy - Tramvay Caddesi: Çiftesaraylar

Kayıt için her gün mektebe müracaat edebilir.

Telefon: 36 - 210

Maarif Vekilliğinden:

Kız Enstitüleri Mezunlarına

Kız Meslek öğretmen okuluna yeniden talebe alınacaktır. Müsabakaya iştirak etmek isteyenlerin şartları anlamak üzere 4/X/941 akşamına kadar mezun oldukları okul idarelerine müracaatları ilân olunur. (8695-7170)

İstanbul Kambyo Müdürlüğünden:

Amerikan taleplerinden 21976 numaraya kadar olanların müsaadesi çıkmıştır. Zamanında alıp kullanılmayan permiller iptal edileceğinden alâkadarların derhal müsaade varakalarını almaları rica olunur.

Maarif Vekilliğinden:

Sanat okullarına meslek dersleri ve atelye öğretmenleri alınacaktır

Sanat okullarına:

- 1 — Radyo ve telsiz telgraf işlerini,
- 2 — Telefon ve telgraf makineleri tesis ve tamiri işlerini,
- 3 — Her nevi motor tamiri işlerini,
- 4 — Tesviye, freze, torna ve ince tesviye işlerini,
- 5 — Demircilik «sıcak, soğuk» ve kaynakçılık işlerini,
- 6 — Elektrik tesisatı ve makineleri tamiri işlerini,
- 7 — Makine ve inşaat ressamlığını,

Nazari ve pratik olarak bilen teknisyen, ustabaşı ve ustalar alınacaktır. Talipler nazari ve ameli olarak bir imtihana tabi tutulacaklar ve gös-
terecekleri kabiliyetlere göre ücret veya maaşla tayin edileceklerdir.

Ecebi memleketlerde tahsil etmiş veya atelyelerde çalışmış olanlarla sanat okulları ve imalatî harbiye mezunları tercih edileceklerdir.

İmtihanlara ecebi tabiiyetinde olanlarda girebilirler. Taliplerin en geç 15 birinci teşrine kadar Maarif Vekilliğine bir istida ile müracaatları.

(7183-8701)

MOD - EVA

Avrupa seyahatinden avdetle getirdiği zengin şapka koleksiyonunu sayın müşterilerinin emirlerine âmade bulundurduğunu müjdeli.
Galatasaray Aznavur pasajı 3 üncü kat.

BAYANLAR

PARİS, VIYANA ve BUDAPESTE'nin en yüksek MOD EVA'larının Creyasyonlarından toplanmış olduğumuz:

KROKİ ve PATRONLARIN koleksiyonlarını görmek üzere sayın müşterileri ve kadın terzilerine her gün aşağıdaki adrese teşriflerini dileriz.

ADRES: Galatasaray Aznavur Pasajı 3 üncü kat:

MOD - EVA

ZAYI — Şehremini nüfus memurluğundan aldığım nüfus cüzdanımı zayıttım, yenisini alacağımın eskisinin hükmü yoktur.

Mehmet oğlu İbrahim Ürgüç 1332

ZAYI — Düzce nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımın eskisinin hükmü yoktur.

314 doğumlu Ali oğlu Cemal Yavuz

EV-iŞ

İlkteşrin sayısı çıktı

BU SAYIDAKİ İŞLER: Çiçekli ce-
ket - Çocuk takımı - Perdeler - Za-
rif bir likör takımı - Şapka model-
leri - Dikiz dersleri - Masa örtüsü -
Dekorasyon, kuğu pano...

YAZILAR: Su insanı şişmanlatır mı? - Dekolte güzelliği - Yıkama zevki - Adabı muşeret (Salon kadını) - Uyku ve sağlık - EV - İŞ'in hikâyesi - Ayvadan neler yapılır? - Yemek listeleri - Okurlara cevap. Dört renkli kapak ve sahifeler, Örnek paftası ve saire. Fiyatı 20 kuruş. Ankara Cad. No. 36, Türkiye Yayınevi, İstanbul.

Sayın halkımıza büyük müjde:

KRİSTAL'in dillere destan olan kütle halindeki muazzam saz heyetine on beş günlük istirahatten sonra iltihak eden yüksek sanatkarımız MÜZEYYEN SENAR'ı 1 teşrinievvel çarşamba akşamından itibaren dinleyeceğiz.

TANBURİ SELÂHADDİN PINAR ve KEMANİ NECATİ TOKYAY Saz heyeti: Kemeçe SOTİRİ - Piyaniş FEYZİ ASLANGİL - Udî Selânikli ABDİ - Klarnet ŞÜKRÜ TUNAR - Kanun İSMAIL - Darbuka HASAN TAHSİN - Aksaraylı HAFİZ YAŞAR ve HAMİT DİKSES.

Bayanlar: SÜZAN YAKAR - FAİDE YILDIZ - MELÂHAT AKGÜN - CAN AKŞİT - FAİZE - MÜBERRA - NERMİN
Pazar günleri saat 4 den 7 ye kadar matine vardır.

Maarif Vekilliğinden:

III üncü Devlet Resim ve Heykel Sergisi

- 1 — «III. üncü devlet resim ve heykel sergisi» bu yıl da 31 birinci teşrin 1941 tarihinde Ankara'da sergi evinde açılacaktır.
- 2 — Teşhir edilecek eserler 10 birinci teşrin 941 tarihine kadar Ankara'da Maarif Vekilliğine, İstanbul'da güzel sanatlar akademisine makbuz mukabilinde teslim edilmelidir.
- 3 — Eserler Maarif Vekilliğince, sergi mahalline nakil ve serginin sonunda sahiplerine iade olunacaktır. Teşhir veya nakil esnasında vukua gelecek zarar ve ziyân, eser sahiplerine aittir. (7773 - 6198)

Devlet Demir Yolları 3 üncü İşletme

Müdürlüğünden:

İşletmemiz memur ve müstahdemleri için yalnız kumaş idarece verilmek üzere 1941 mali yılı zarfında diktilerilecek aşağıda yazılı resmi elbise, palto ve kasketler kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

İhaleli Balıkesirde 13/10/941 pazartesi günü saat 16 da işletme binasında komisyonumuzca yapılacaktır. İstekliler 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikalarla ihale günü müayyen saatden bir saat evvel zarflarını komisyonumuzca vermeleri lazımdır. Bu işe ait şartname ve mukavelename projelerini görmek ve okumak isteyenler Ankara, Haydarpaşa ve Sirkeci gar seferlerine ve 3 ncü işletme komisyonuna müracaatları.

Dikilecek elbisenin cinsi	Adet	bedel kuruş	nin muvakkat teminatı Lira
Lâcivert serj «açık yakalı takım»	300	1300)	
Lâcivert şayak ve gri şayak «açık yakalı takım»	250	900)	
Lâcivert şayak ve gri şayak «kapalı yakalı takım»	125	800)	641.25
Kastor kumaştan palto	10	1300)	
Şayak kumaştan palto	200	900)	
Lâcivert serj kasket	200	200)	
Lâcivert şayak ve griden kasket	245	200)	

Askeri Fabrikalar Ticaret Şubesinde:

Ticaret şubesinde iltihdam edilmek üzere ve müsabaka ile bir memur alınacaktır. Aranılan şerait ve istenilen vesak şunlardır:

- 1 — Ticaret orta okulu veya lisesinden mezun olmak,
- 2 — Doğruluk kâğıdı,
- 3 — Devlet memuriyetinde veya diğer yerlerde çalışanların oralardan aldıkları bon servis tasdikli suretleri,
- 4 — İki adet vesika fotoğrafı,
- 5 — Hüviyet cüzdanı veya musaddak sureti.

İmtihanda muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun mucibince ücret verilecektir. Hususi kanun mucibince Sıhhat Sigortası ve tekaüdiye hakkı vardır. Talip olanların sarı ve okunaklı adresleri yazılı dilekçeleri ile en geç 15/10/941 tarihine kadar Ticaret şubesine müracaatları ilân olunur.

(7135) (8691)

İstanbul Mıntaka Liman Reisliğinden:

- 1 — Mıntakamız ve mıntakamıza bağlı Tali liman dairelerinde münhal memurluklara müsabaka ile lise ve orta mektep mezunlarından olmak ve askerliğini yapmış bulunmak şartile memur alınacaktır.
- 2 — İmtihan 15/10/941 cuma günü 14 de.
- 3 — Talip olanların mektep şahadetnamesi, nüfus hüviyet cüzdanı ve askeri vesikalarının asıl veya tasdikli suretlerle sıhhat raporu ve hüsnühâl halde talip zuhur etmediğinden ihalenin 4/X/941 cumartesi günü saat 10 a talik edildiği ilân olunur.

(8696)

Üsküdar Kız enstitüsü Müdürlüğünden

Üsküdar kız enstitüsü pansiyonu senelik el, sade yağ, zeytinyağ, tereyağ, yas ve kuru sebze ihtiyacı açık eksiltme ile edileceği ihale günü ilân edildiği halde talip zuhur etmediğinden ihalenin 4/X/941 cumartesi günü saat 10 a talik edildiği ilân olunur.

(8591)